

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส R-DRIC-03 หน้า 1/21 แก้ไขครั้งที่ 4 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565

ผู้จัดทำ ..... (นางริสา อุนศานันท์) ผู้แทนฝ่ายบริหาร ..... 10 พ.ค./2565.	ผู้ตรวจสอบ ..... (นายชัยณุชา บุดดาบุญ) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว รักษาการแทนผู้อำนวยการกองตรวจสอบรับรอง มาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ ..... 10 พ.ค./2565.
ผู้อนุมัติ ..... (นายณัฐกิตติ์ ของทิพย์) อธิบดีกรมการข้าว ..... 25 ต.ค./2565.	

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส R-DRIC-03 หน้า 2/21 แก้ไขครั้งที่ 4 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565

กองตรวจสอบปรับองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว โดยคณะกรรมการนโยบายมาตรฐานข้าว ในการประชุมครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2558 ได้กำหนดข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินข้าว GAP เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินการตรวจประเมินข้าว GAP ของกองตรวจสอบปรับองมาตรฐานข้าว และผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว ต่อไป

1. ขอบข่าย

เอกสารนี้ กำหนดขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรองระบบการผลิตข้าว GAP ที่ดำเนินการโดยกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว เอกสารนี้กำหนดโดยย่อ ถึงขั้นตอนด้านธุรการในกระบวนการรับรองระบบการผลิตข้าว GAP และรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง การตรวจติดตามประจำปี การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ รวมทั้งการตรวจประเมินกรณีแบบกลุ่ม

2. คำนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในข้อกำหนดนี้ มีดังต่อไปนี้

2.2 การรับรองระบบการผลิตข้าว GAP หมายถึง การให้การรับรองระบบการผลิตข้าวของผู้ผลิตแบบเดียว/
ผู้ผลิตแบบกลุ่ม/นิติบุคคล ว่าสอดคล้องตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับข้าว (มกช. 4401) มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทย
(มกช. 4400) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “การรับรอง”

2.3 ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง ผู้ผลิตแบบเดี่ยว/ผู้ผลิตแบบกลุ่ม/นิติบุคคล/ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับการรับรอง
2.4 ได้รับการรับรองฯ หมายถึง ยื่นคำขอแล้วที่ผ่านการตรวจประเมิน และได้รับการรับรองฯ เกียรติที่ว่า GAP

จากกองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว

2.5 คณะกรรมการฯ หมายถึง คณะกรรมการนโยบายมาตรฐานข้าว ที่ได้

และสหกรรณ์

2.6 คณฑ์ทบทวนฯ หมายถึง คณฑ์ทบทวนผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของทาง

2.7 หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กองตรวจสอบปรับปรุงมาตรฐานข่าว

2.8 ผู้ตรวจประเมิน หมายถึง บุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์

กรรมการข้าวกำหนด และทำหน้าที่ตรวจประเมิน
2.9 คณะกรรมการตรวจประเมิน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ตรวจประเมิน

2.10 การตรวจประเมิน หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบ เป็นอิสระ และ

การตรวจประเมิน และเพื่อประเมินว่าเป็นไปตามเกณฑ์การตรวจประเมิน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 3/21 4 25 พ.ย. 2565

- 2.11 ข้อบกพร่อง (nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องที่ทำให้ระบบการผลิตข้าว GAP ล้มเหลว
- 2.12 ข้อบกพร่องสำคัญ (major nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องที่ทำให้ผลิตผลปนเปื้อนสารเคมี และโลหะหนัก หรือไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานในสาระสำคัญที่มีก่อให้ความเสี่ยงต่อระบบการผลิต
- 2.13 ข้อบกพร่องย่อย (minor nonconformity) หมายถึง ข้อบกพร่องซึ่งไม่เข้าข่ายเป็นข้อบกพร่องสำคัญ ซึ่งมีความเสี่ยงน้อยที่ผลิตผล หรือระบบการผลิตล้มเหลว
- 2.14 ข้อสังเกต (observation) หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่องแต่หากปล่อยทิ้งไว้หรือละเลยอาจนำไปสู่ ข้อบกพร่องได้
- 2.15 การตรวจเยี่ยม (pre-visit) หมายถึง การดำเนินการตรวจประเมิน ณ ที่ทำการ หรือสำนักงานของผู้ผลิต แบบกลุ่ม เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของระบบควบคุมภายในของกลุ่ม รวมทั้งประเมินความเสี่ยง เพื่อคัดเลือกสมาชิก และกำหนดจำนวนสมาชิกที่จะได้รับการสุ่มตรวจประเมิน
- 2.16 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (initial audit) หมายถึง การตรวจประเมินโดยละเอียดตามหัวข้อ ที่กำหนดในมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว (มกช. 4401) หรือมาตรฐาน สินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทย (มกช. 4400) เพื่อตรวจประเมิน ดูความสอดคล้องตามข้อกำหนด ซึ่งจะดำเนินการตรวจประเมินเมื่อยื่นขอรับการตรวจประเมินเป็นครั้งแรก
- 2.17 การตรวจติดตามประจำปี (surveillance) หมายถึง การตรวจประเมินเพื่อติดตามการรักษาระบบที่ดำเนินการ ในช่วงก่อนครบรอบการตรวจประเมินใหม่ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบยังคงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.18 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ (re-certification) หมายถึง การตรวจประเมินภายหลังการรับรองที่ดำเนินการ เมื่อครบรอบอายุการรับรอง เพื่อทบทวนทั้งระบบอีกครั้งว่า ผู้ได้รับการรับรองมีการนำระบบการผลิตข้าว ไปดำเนินการ และยังมีประสิทธิผลอยู่
- 2.19 การตรวจประเมินกรณีพิเศษ (special audit) หมายถึง การตรวจในกรณีเฉพาะ ซึ่งอาจดำเนินการตรวจ ประเมินทั้งระบบ หรือตรวจประเมินบางส่วนของระบบก็ได้
- 2.20 ผู้ผลิต หมายถึง ผู้ทำการเกษตรปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว และการขายผลิตผล ข้าว GAP โดยจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ
- 2.20.1 ผู้ผลิตแบบเดี่ยว หมายถึง ผู้ผลิตที่เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลแบบเดี่ยว ซึ่งดำเนินการภายใต้ ขอบข่ายมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว (มกช. 4401) มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทย (มกช. 4400)
 - 2.20.2 ผู้ผลิตแบบกลุ่ม หมายถึง กลุ่มผู้ผลิตที่มีสมาชิกรวมกลุ่มกันอย่างน้อย 5 รายขึ้นไป ซึ่งดำเนินการ ภายใต้ขอบข่ายมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว (มกช. 4401) มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทย (มกช. 4400) โดยจดทะเบียนกลุ่ม หรือไม่จดทะเบียนกลุ่มก็ได้

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่ R-DRIC-03 4/21 4 25 พย. 2565

- 2.21 การรับรองแบบเดี่ยว หมายถึง การที่หน่วยรับรองออกใบรับรองระบบการผลิตข้าว GAP เพื่อแสดงว่า ผู้ผลิตแบบเดี่ยว สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ตามมาตรฐาน GAP ตามขอบข่ายการรับรองที่ระบุในใบรับรอง
- 2.22 การรับรองแบบกลุ่ม (group certification) หมายถึง การรับรองผู้ผลิตแบบกลุ่ม หรือนิติบุคคลที่เป็นผู้รับผิดชอบ ระบบควบคุมภายใน (Internal Control System) รวมถึงเป็นผู้ขอรับรองระบบการผลิตข้าว GAP ในนามของกลุ่ม หรือนิติบุคคลนั้น
- 2.23 หน่วยรับรอง (certification body) หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและออกใบรับรองให้แก่ ผู้ผลิตแบบเดี่ยว/ผู้ผลิตแบบกลุ่ม/นิติบุคคลที่ได้รับการรับรอง
- 2.24 นิติบุคคล หมายถึง วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ สถาบันเกษตรกร มูลนิธิ บริษัทหรือผู้ส่งออกที่รับผิดชอบ ในการรับซื้อ จัดจำหน่าย หรือส่งออกผลิตผลทางการเกษตร จากผู้ผลิตแบบกลุ่ม และได้ขึ้นทะเบียน กับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- 2.25 ระบบควบคุมภายใน (internal control system) หมายถึง ระบบควบคุมคุณภาพภายในที่กลุ่มจัดทำขึ้น เพื่อประกันว่ากิจกรรมการผลิตของเกษตรกร สมาชิกและกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มเป็นไปตาม มาตรฐานระบบการผลิตข้าว GAP
- 2.26 ใบรับรองฯ หมายถึง ใบรับรองระบบการผลิตข้าว GAP ของกองตรวจสอบมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์
- 2.27 กองตรวจสอบฯ หมายถึง กองตรวจสอบรับรองมาตรฐานข้าวและผลิตภัณฑ์ กรมการข้าว

3. ขั้นตอนการตรวจประเมิน

3.1 ทั่วไป

- 3.1.1 การตรวจประเมินจะดำเนินการสำหรับผู้ขอรับการรับรองที่อยู่ในเขตราชอาณาจักร
- 3.1.2 ระยะเวลาในการตรวจประเมินขึ้นอยู่กับ ข้อกำหนดของมาตรฐาน ขนาดพื้นที่ปลูก พันธุ์ข้าวที่ปลูก ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจประเมินในช่วงเวลาที่เกษตรกรปฏิบัติงานได้ให้ดำเนินการตรวจประเมิน ผลการปฏิบัติจากบันทึกของผู้ขอรับการรับรองในระหว่างการตรวจประเมินในเวลาปกติ

3.1.3 ขั้นตอนการตรวจประเมิน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1.3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน
- 3.1.3.2 การเตรียมการตรวจประเมิน
- 3.1.3.3 การตรวจประเมิน

3.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน

- 3.2.1 กองตรวจสอบฯ จะแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน เพื่อตรวจประเมินความเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- 3.2.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินจะทำอย่างเป็นทางการ โดยประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจประเมิน และ/หรือ ผู้ตรวจประเมินอีกจำนวนหนึ่งตามความเหมาะสม อาจจะมีผู้เชี่ยวชาญด้วยก็ได้ ซึ่งต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน และแจ้งให้ผู้อื่นทราบ

3.2.3 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินต้องยึดหลัก ดังนี้

- 3.2.3.1 เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในเอกสารหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าด้วยคุณสมบัติ และประสบการณ์ของผู้ตรวจประเมิน GAP เกษตรอินทรีย์ และผู้เชี่ยวชาญ (R-DRIC-07)
- 3.2.3.2 มีความคุ้นเคยกับหลักเกณฑ์การรับรอง และขั้นตอนการตรวจประเมิน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้อ GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 5/21 4 25 พ.ย. 2565

3.2.3.3 มีความรู้อย่าง廣เจ้มแจ้งในวิธีการตรวจประเมินที่เกี่ยวข้อง และเอกสารการตรวจประเมิน

3.2.3.4 มีความรู้ความสามารถทางเทคนิคในกิจกรรมที่ขอรับการรับรองตามที่เป็นรายชื่อผู้ตรวจประเมิน

3.2.3.5 มีความสามารถในการสื่อความ

3.2.3.6 ปราศจากผลประโยชน์ที่อาจทำให้สมาชิกในกลุ่มผู้ตรวจประเมิน ปฏิบัติตามไม่เป็นกลาง
ไม่น่าเชื่อถือ หรืออย่างไม่เสมอภาค รวมทั้ง

3.2.3.6.1 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เคยให้คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรภายใน (In-house Training) หรือทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้อื่นคำขอภายในระยะเวลา 2 ปี
ที่ผ่านมา ซึ่งอาจมีผลต่อกระบวนการและการตัดสินให้การรับรอง

3.2.3.6.2 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่เป็นผู้ดูหันในหน่วยงานของผู้อื่นคำขอ

3.2.3.6.3 ผู้ตรวจประเมินต้องไม่มีแรงกดดันทางการค้า และ/หรือ การเงินใดๆ

3.2.4 คณะกรรมการประเมินต้องลงนามในสัญญาว่าด้วยการรักษาความลับ และหนังสือแสดงความไม่มีส่วนได้
ส่วนเสียก่อนทำการตรวจประเมิน

3.2.5 ต้องแจ้งชื่อผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจประเมิน ผู้เชี่ยวชาญ (ถ้ามี) ให้ผู้อื่นคำขอทราบ
และให้ผู้อื่นคำขอียนยันก่อนการตรวจประเมิน ทั้งนี้ กองตรวจสอบฯ จะใช้ผู้ตรวจประเมิน^{ที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกองตรวจสอบฯ หรือผู้ตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอกที่ได้รับ}
^{การมอบหมายงานจากกองตรวจสอบฯ ได้ตามความเหมาะสม}

3.3 การเตรียมการตรวจประเมิน

คณะกรรมการประเมินดำเนินการศึกษาข้อมูลของผู้อื่นคำขอ และจัดทำกำหนดการตรวจประเมิน^{รวมทั้งจัดเตรียมแบบฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจประเมิน จากนั้นแจ้งกำหนดการตรวจประเมิน}
<sup>ให้ผู้อื่นคำขอทราบ เพื่อให้ความเห็นชอบล่วงหน้าก่อนการตรวจประเมิน และในกรณีที่ชื่อสมาชิก
ของผู้ผลิตแบบกลุ่มซ้ำกับผู้อื่นคำขอ หรือผู้ได้รับการรับรองรายอื่น หรือสมาชิกของผู้ผลิตแบบกลุ่ม
รายอื่น ซึ่งไม่ใช่บุคคลเดียวกัน กองตรวจสอบฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการระบุข้อความเพิ่มเติมหลังชื่อเกษตรกร
เพื่อให้เกิดความแตกต่าง</sup>

3.4 การตรวจประเมิน

การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (initial audit)

การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะตรวจประเมินการปฏิบัติว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
และข้อกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว (GAP) ขั้นตอนการตรวจประเมิน^{ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่}

3.4.1 การประชุมเปิดการตรวจประเมิน (opening meeting)

ก่อนการตรวจประเมินทุกรั้ง ผู้ตรวจประเมินจะต้องดำเนินการประชุมเปิดการตรวจประเมิน^{ร่วมกับเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้แทนของผู้อื่นคำขอ โดยมีวัตถุประสงค์/^{ชั้นตอนของการประชุมเปิดการตรวจประเมิน ดังนี้}}

3.4.1.1 เพื่อเป็นการแนะนำคณะกรรมการตรวจประเมิน

3.4.1.2 เพื่อเป็นการทบทวนขอบเขตข้อบ่ายเบี่ยงและวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 6/21 4 25 พฤษภาคม 2565

- 3.4.1.3 เพื่อชี้แจงรูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการตรวจประเมิน
- 3.4.1.4 เพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้ตรวจประเมินและผู้รับการตรวจประเมิน
- 3.4.1.5 เพื่อเป็นการยืนยันความพร้อมของทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการตรวจประเมิน และความเป็นปัจจุบันของเอกสารที่ได้รับ
- 3.4.1.6 เพื่อยืนยันวันและเวลาในการปิดประชุมการตรวจประเมิน (closing meeting)
- 3.4.1.7 เพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขข้อข้อใจดุที่ยังไม่ชัดเจนในการกำหนดการตรวจประเมิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 การดำเนินการตรวจประเมิน

- 3.4.2.1 การตรวจประเมิน ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การตรวจเอกสารและบันทึก การสังเกตกิจกรรมและสภาพของพื้นที่ตรวจ และการเก็บตัวอย่างข้าวเปลือกเพื่อทดสอบคุณภาพภายภาคข้าว
- 3.4.2.2 เก็บตัวอย่างข้าวเปลือกจากทุกแปลงเพื่อทดสอบคุณภาพภายภาคข้าว และอาจมีการสุ่มตัวอย่าง ดิน น้ำ และข้าวเปลือกเพื่อตรวจวิเคราะห์สารพิษ หรือโลหะหนักรกค้างในกรณีที่มีเหตุส่งสัญญาณสำคัญ เช่น ในกรณีที่ผู้ตรวจประเมินพิจารณาแล้วว่ามีการใช้สารเคมีหรือมีการปนเปื้อนสารเคมีเกินเกณฑ์มาตรฐาน ในกรณีที่มีการตรวจติดตามกระบวนการผลิตที่มีข้อบกพร่องร้ายแรง มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับผู้ได้รับการรับรองหรือคุณภาพผลิตผลเป็นต้น จากนั้นกำหนดหมายเลขตัวอย่าง และซึ่งบ่งตัวอย่าง และเขียนบันทึกการเก็บตัวอย่างดิน น้ำ และข้าวเปลือก และแจ้งรายชื่อหน่วยงานที่ดำเนินการส่งตัวอย่าง เพื่อทดสอบ/ตรวจสอบ คุณสมบัติทางประการ ให้เกษตรกรทราบ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการตรวจประเมิน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ทดสอบ/ตรวจสอบอาจดำเนินการโดยหน่วยงานภายในกองตรวจสอบฯ หรือหน่วยงานที่ได้รับการมอบหมายงานจากกองตรวจสอบฯ

ในระหว่างการตรวจประเมิน หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมินอาจเปลี่ยนแปลงกำหนดการการตรวจประเมินได้ตามความเหมาะสม โดยความเห็นชอบของผู้รับการตรวจประเมินเพื่อให้การตรวจประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิผลและบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมินกรณีที่ไม่สามารถตรวจได้ครบถ้วนทั้งหมดในการเข้าตรวจครั้งแรก ให้ดำเนินการนัดหมายการตรวจประเมินในครั้งต่อไป

ทั้งนี้ การตรวจประเมินเพื่อการรับรองจะทำการตรวจประเมินแต่ละรายไม่เกิน 3 ครั้ง และไม่เกินฤดูปลูก หากการตรวจประเมินไม่สามารถเสร็จสิ้นได้ภายในฤดูปลูก เนื่องจากภัยธรรมชาติ หรือสาเหตุอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตรวจประเมินได้เสร็จสิ้นภายในฤดูปลูก จะแจ้งผลการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบว่า ผลการตรวจนี้ประเมินไม่ผ่านการรับรอง และสรุปผลเสนอคณะกรรมการพัฒนาฯ เพื่อทราบ และหากเกษตรกรประสงค์จะขอรับการรับรองต่อไปให้เกษตรกรยื่นคำขอใหม่มีความพร้อม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 7/21 4 25 พ.ย. 2565

3.4.3 การบันทึกสิ่งที่พิพาจาก การตรวจประเมิน

สิ่งที่พิพาจากการตรวจประเมินทั้งหมดต้องบันทึกไว้ และหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจประเมิน คณะกรรมการตรวจประเมินต้องประชุมร่วมกัน เพื่อสรุปว่าสิ่งที่ตรวจพบรายการใดถือเป็นข้อบกพร่อง การเขียนรายงานข้อบกพร่องต้องกระชับ มีหลักฐานสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และให้อ้างถึงข้อกำหนดในมาตรฐานให้ชัดเจน

3.4.4 การประชุมปิดการตรวจประเมิน (closing meeting)

หลังจากการตรวจประเมินทุกรั้ง หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินดำเนินการประชุมปิดการตรวจประเมิน เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินและสิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจประเมิน หรือข้อบกพร่องที่พิพาจากการตรวจประเมิน (ถ้ามี) ต่อเกษตรกร ประธานกลุ่ม ผู้บริหารระดับสูง หรือผู้แทนของผู้ยื่นคำขอ เพื่อทำความเข้าใจผลของการตรวจประเมินให้ถูกต้องตรงกัน และให้ลงชื่อรับทราบสิ่งที่ตรวจพบหรือข้อบกพร่อง (ถ้ามี) และสำเนาข้อบกพร่อง/ข้อสังเกต ตามที่บันทึกในรายงานข้อบกพร่องไว้ 1 ชุด

กรณีมีข้อบกพร่องให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบ เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ พร้อมนัดหมายช่วงเวลาในการตรวจครั้งต่อไป

ขั้นตอนการปิดประชุม (closing meeting) ประกอบด้วย

3.4.4.1 การกล่าวขอบคุณ

3.4.4.2 การยืนยันวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน

3.4.4.3 การยืนยันขอบข่ายที่ของการรับรอง

3.4.4.4 สรุปผลการตรวจประเมิน

3.4.4.5 สิ่งที่เกษตรกร นิติบุคคล กลุ่มต้องดำเนินการต่อ

3.4.4.6 การดำเนินการหลังการตรวจประเมิน

3.4.4.7 ตอบข้อซักถาม

3.4.5 การเขียนรายงานการตรวจประเมินให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

หลังจากการตรวจประเมินแล้วเสร็จ หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจะจัดทำบันทึกการตรวจประเมินระบบการจัดการระบบการผลิต และแบบบันทึกข้อบกพร่อง รวมทั้งบันทึกการเก็บตัวอย่างติด น้ำ (ถ้ามี) และข้าวเปลือกส่งวิเคราะห์ และมอบสำเนาให้กับผู้ยื่นคำขอ

หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจัดทำรายงานข้อบกพร่อง แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอเสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ ในกรณีที่ผลการประเมินพบว่า มีการตอบไม่ใช่ 51 - 99 % หรือตอบไม่ใช่ไม่เกิน 50 % แต่กรณีพิพบข้อบกพร่องที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตราย ตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศห้ามใช้ ให้สรุปผลแจ้งผู้ยื่นคำขอ เพื่อยืนยันคำขอการรับรองใหม่

เมื่อการตรวจประเมินครบถ้วนทุกหัวข้อ หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมิน/ผู้ตรวจประเมินจัดทำแบบสรุปการตรวจประเมิน และมอบสำเนาให้กับผู้ยื่นคำขอ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้อ GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 8/21 4 25 พ.ย. 2565

3.4.6 การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

3.4.6.1 การพิจารณาผลการตรวจประเมิน

3.4.6.1.1 กรณีไม่พบข้อบกพร่องใดๆ หรือพบเฉพาะข้อสังเกต คณะกรรมการตรวจประเมินสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้

3.4.6.1.2 กรณีพบข้อบกพร่องย่อย

คณะกรรมการตรวจประเมินพิจารณาแนวทางการแก้ไขที่ได้รับจากผู้ยื่นคำขอ หากพบว่าเป็นแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล สามารถสรุปผลเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรอง

3.4.6.1.3 กรณีพบข้อบกพร่องสำคัญ

คณะกรรมการตรวจประเมินยังไม่สามารถสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้ แต่จะมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.4.6.1.3.1 คณะกรรมการตรวจประเมินจัดทำรายงานข้อบกพร่องให้ผู้ยื่นคำขอรับทราบ และให้เสนอแนวทางการแก้ไข และกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จ ให้คณะกรรมการตรวจประเมินภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกรายงานข้อบกพร่อง

3.4.6.1.3.2 คณะกรรมการตรวจประเมินพิจารณาแนวทางการแก้ไข และนัดหมายผู้รับการตรวจประเมินเพื่อตกลงช่วงเวลาที่จะดำเนินการตรวจติดตาม การแก้ไขข้อบกพร่อง (Follow up audit) ซึ่งช่วงระยะเวลา การแก้ไขข้อบกพร่องต้องไม่เกินฤดูปลูกน้ำ หากระยะเวลาการแก้ไข เกินฤดู ให้สรุปผลเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาไม่ให้การรับรอง

3.4.6.1.3.3 ดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง โดยจะตรวจติดตาม เผดานรายการที่เป็นข้อบกพร่องเท่านั้น การตรวจติดตามการแก้ไข ข้อบกพร่องให้ตรวจทุกรายการที่เป็นข้อบกพร่อง หากผลการตรวจ ติดตาม ปรากฏว่า ยังไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่อง ให้สรุปผลเสนอ คณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาไม่ให้การรับรอง

3.4.6.1.3.4 เมื่อผู้ยื่นคำขอมีการแก้ไขข้อบกพร่องอย่างมีประสิทธิผล คณะกรรมการตรวจประเมินสามารถสรุปเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาให้การรับรองได้

3.4.6.1.4 กรณีพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตร ประกาศห้ามใช้ ให้สรุปผลแจ้งผู้ยื่นคำขอและเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณา ไม่ให้การรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 9/21 4 25 พฤษภาคม 2565

3.4.6.2 การพิจารณาผลการตรวจวิเคราะห์ ดิน น้ำ และข้าวเปลือก

3.4.6.2.1 คณะกรรมการตรวจประเมินพิจารณาผลและแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ ดิน น้ำ และข้าวเปลือก ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ซึ่งประกอบด้วย

3.4.6.2.1.1 จดหมายแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ ดิน น้ำ และข้าวเปลือก

3.4.6.2.1.2 รายงานผลการตรวจวิเคราะห์ ดิน น้ำ และข้าวเปลือก

3.4.6.2.1.3 รายงานข้อบกพร่อง (ถ้ามี)

3.4.6.2.2 กรณีผลการตรวจวิเคราะห์ดิน น้ำ และข้าวเปลือก เป็นไปตามข้อกำหนด ให้คณะกรรมการตรวจประเมินสรุประยุทธ์เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้การรับรอง

3.4.6.2.3 กรณีผลการตรวจวิเคราะห์ดิน น้ำ ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ให้คณะกรรมการตรวจประเมินพิจารณาผลการตรวจวิเคราะห์สารพิษ หรือโลหะหนักตกค้าง ในข้าวเปลือกประกอบ

3.4.6.2.3.1 กรณีผลการตรวจวิเคราะห์สารพิษ หรือโลหะหนักตกค้าง ในข้าวเปลือกเป็นไปตามข้อกำหนด ให้ผู้ตรวจประเมินจัดทำรายงานข้อบกพร่องให้ผู้ยื่นคำขอทราบและให้เสนอแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องให้คณะกรรมการตรวจประเมิน ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ออกรายงานข้อบกพร่อง

3.4.6.2.3.1.1 คณะกรรมการตรวจประเมินพิจารณาแนวทางการแก้ไข และนัดหมายผู้รับการตรวจประเมินเพื่อตกลง ช่วงเวลาที่จะดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไข ข้อบกพร่อง (Follow up audit) เมื่อการแก้ไข ข้อบกพร่องมีประสิทธิผล คณะกรรมการตรวจประเมิน สรุปเสนอคณะกรรมการพิจารณา เพื่อพิจารณา ให้การรับรองได้ แต่หากผลการตรวจติดตาม การแก้ไขข้อบกพร่องไม่มีประสิทธิผล ให้เสนอ คณะกรรมการพิจารณาไม่ผ่านการรับรอง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ทั้งนี้ การตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องย่อยให้นัดหมาย ตรวจติดตามการแก้ไขภายในฤดูปลูกถัดไป

3.4.6.2.3.1.2 กรณีผู้ยื่นคำขอไม่จัดส่งแนวทางการแก้ไข ข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่กำหนด กองตรวจสอบฯ ดำเนินการแจ้งเตือน หรือเสนอ คณะกรรมการพิจารณาไม่ให้การรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 10/21 4 25 พฤษภาคม 2565

3.4.6.2.3.2 กรณีผลการตรวจวิเคราะห์สารพิษ หรือโลหะหนักตกค้าง ในข้าวเปลือก ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ให้เสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาไม่ผ่านการรับรอง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

3.4.6.2.4 กรณีผลการตรวจวิเคราะห์ข้าวเปลือก

3.4.6.2.4.1 กรณีผลการตรวจวิเคราะห์สารพิษ หรือโลหะหนักตกค้าง (ถ้ามี) และ ผลการตรวจวิเคราะห์ข้าวเปลือกทางกายภาพ เป็นไปตามข้อกำหนด ให้คณะกรรมการฯ ประเมินสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อให้การรับรอง

3.4.6.2.4.2 กรณีผลการตรวจวิเคราะห์สารพิษ หรือโลหะหนักตกค้าง (ถ้ามี) และ/หรือ ผลการตรวจวิเคราะห์ข้าวเปลือกทางกายภาพ ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ให้คณะกรรมการฯ ประเมินสรุปรายงานเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาไม่ผ่านการรับรอง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบ

4. การตรวจติดตามประจำปี (surveillance)

4.1 หลังจากผู้ยื่นคำขอผ่านการตรวจประเมินแล้วได้รับการรับรองแล้ว กองตรวจสอบฯ จะตรวจติดตามประจำปีอย่างสม่ำเสมอ โดยจะจัดทำแผนการตรวจติดตามประจำปีดังกล่าว อย่างน้อยต้องให้มีการตรวจประเมินความเป็นไปตามระบบการผลิตข้าว GAP ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว (มกช. 4401) มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทย (มกช. 4400) ทุกข้อได้ครบทั้งก่อนครบรอบการตรวจประเมินใหม่

4.2 ผู้ได้รับการรับรองต้องรักษาและปฏิบัติตามมาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าว (มกช. 4401) มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับข้าวหอมมะลิไทย (มกช. 4400) และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองระบบการผลิตข้าว GAP (R-DRIC-01) หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถปฏิบัติได้อาจมีผลให้ต้องลดพื้นที่ พักใช้ หรือเพิกถอนการรับรอง

4.3 การตรวจติดตามประจำปีจะทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามรอบการผลิตข้าวของเกษตรกร โดยให้มีการตรวจประเมินครบทุกข้อกำหนด ก่อนครบกำหนดการตรวจประเมินใหม่ รวมทั้งอาจตรวจติดตามประสิทธิผลของการแก้ไขข้อบกพร่องย่อย รวมถึงการตรวจประเมินระบบการผลิต และสุมตัวอย่างดิน น้ำ และข้าวเปลือก เพื่อตรวจวิเคราะห์ กรณีสงสัย นอกเหนือจากการตรวจติดตามประจำปีอาจรวมถึงกิจกรรมอื่นๆ เช่น การตรวจการใช้หรืออ้างถึงใบรับรองฯ เครื่องหมายรับรอง เครื่องหมายรับรองระบบงาน จากเอกสารประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์ เป็นต้น

4.4 การตรวจติดตามประจำปีที่กำหนดแน่วแน่เพื่อพิจารณาคงไว้ซึ่งการรับรอง ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ข้อ 3.4 โดยอนุโลม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 11/21 4 25 พ.ย. 2565

5. การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ (re-certification)

- 5.1 เมื่อผู้ได้รับการรับรองได้รับการรับรองครบ 3 ปี กองตรวจสอบฯ จะตรวจประเมินระบบห้องหมด เพื่อออกใบรับรองฯ ฉบับใหม่ โดยจะแจ้งให้ผู้ได้รับการรับรองทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 120 วัน ก่อนใบรับรองฯ หมดอายุ โดยผู้ได้รับการรับรองต้องยื่นคำขอต่ออายุการรับรองก่อนหมดอายุการรับรอง ไม่น้อยกว่า 90 วัน ซึ่งกองตรวจสอบฯ จะตรวจประเมินเพื่อต่ออายุการรับรอง โดยขั้นตอนต่างๆ จะเหมือนกับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง รายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในข้อ 3
- 5.2 กรณีมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรอง ผู้ได้รับการรับรองต้องแจ้งความประสงค์ ขอรับการรับรองตามมาตรฐานฉบับใหม่ และกองตรวจสอบฯ จะต้องมีการศึกษาเอกสาร และตรวจประเมิน ในข้อกำหนดในส่วนที่แตกต่างจากมาตรฐานฉบับเดิมที่ให้การรับรอง
- 5.3 การกำหนดวันที่มีผลให้การรับรองใหม่ กองตรวจสอบฯ จะกำหนดวันที่มีผลให้การรับรองต่อเนื่องจากใบรับรองฯ ฉบับเดิม สำหรับผู้ได้รับการรับรองแล้ว เฉพาะกรณีที่ผู้ได้รับการรับรองมีการตรวจประเมินใหม่ก่อนใบรับรองฯ หมดอายุรวมถึงผู้ได้รับการรับรองได้ดำเนินการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องได้อย่างมีประสิทธิผล ก่อนใบรับรองฯ หมดอายุ (กรณีพบข้อบกพร่องสำคัญ) หรือผู้ได้รับการรับรองจัดทำแนวทางการแก้ไข และป้องกันข้อบกพร่องและจัดส่งให้กองตรวจสอบฯ พิจารณาแล้วว่ายอมรับได้ก่อนใบรับรองฯ หมดอายุ (กรณีพบข้อบกพร่องย่อย) หากผู้ได้รับการรับรองไม่สามารถดำเนินการตรวจประเมินใหม่เพื่อต่ออายุ การรับรองได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ถือว่าการตรวจประเมินดังกล่าวเป็นการตรวจประเมินครั้งใหม่ โดยกำหนดวันที่มีผลให้การรับรองเป็นวันที่คณฑบทวนฯ มีมติให้การรับรอง
- 5.4 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ และพิจารณาผลการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ ให้ดำเนินการตามข้อ 3 ทั้งนี้ กรณีพบข้อบกพร่องที่เกี่ยวกับการใช้วัตถุอันตรายตามที่กรมวิชาการเกษตรประกาศห้ามใช้ให้สรุปผล แจ้งผู้ได้รับการรับรองและเสนอคณฑบทวนฯ เพื่อพิจารณาเพิกถอน (กรณีที่ใบรับรองฯ ยังไม่หมดอายุ) และยกเลิกคำขอต่ออายุการรับรองต่อไป

6. การรับรองแบบกลุ่ม (group certification)

- 6.1 กองตรวจสอบฯ สามารถให้การรับรองแหล่งผลิตข้าวแบบกลุ่มตามมาตรฐานระบบการผลิตข้าว GAP ที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรองได้ โดยกลุ่มผู้ขอการรับรองต้องเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินการ ดังนี้
- 6.1.1 กรณีเป็นผู้ผลิตแบบกลุ่ม คือ กลุ่มผู้ผลิตที่มีสมาชิกอย่างน้อย 5 รายขึ้นไป โดยมีสมาชิกอย่างน้อย 3 รายขึ้นไปต่อประเภทข้าว ซึ่งทำการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP และที่ตั้งแปลงอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน
- 6.1.2 กรณีเป็นนิติบุคคล คือ ผู้รับผิดชอบบริหารจัดการกลุ่ม รับผิดชอบ จัดจำหน่าย ข้าวเปลือก จากผู้ผลิตแบบกลุ่ม
- 6.1.3 ใน การผลิตข้าวเปลือก ให้แยกตามประเภทข้าว ได้แก่
- 6.1.3.1 ข้าวหอมมะลิไทย (พันธุ์ข้าวหอมมะลิ 105 และพันธุ์ กข15)
- 6.1.3.2 ข้าวทั่วไป ได้แก่ ข้าวพันธุ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ข้าวหอมมะลิไทย
- โดยกลุ่มสามารถดำเนินการผลิตข้าวเปลือก และยื่นคำขอได้มากกว่าหนึ่งประเภท

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 12/21 4 25 พฤษภาคม 2565

6.2 การรับรองแบบกลุ่มเป็นการรับรองกิจกรรมการผลิตทั้งหมดในกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นกลุ่มที่บริหารจัดการโดยผู้ผลิตแบบกลุ่ม หรือนิติบุคคลก็ได้ โดยกลุ่มนี้นิติบุคคลที่รับผิดชอบกลุ่มจะเป็นผู้ที่ได้รับการรับรองและได้รับใบรับรองฯ จากกองตรวจสอบฯ ส่วนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจะไม่ได้รับใบรับรองฯ เนื่องจากการรับรองแบบกลุ่มถือว่าเกษตรกรเป็น “ผู้ทำการผลิต” ให้กับกลุ่ม

กรณีพบข้อบกพร่องในระหว่างการตรวจประเมินแบบกลุ่ม ถือว่าเป็นผลการตรวจประเมินของทั้งกลุ่มกลุ่มจะไม่ได้รับการรับรองจนกว่าข้อบกพร่องที่พบในแปลงของสมาชิกจะได้รับการแก้ไข

กรณีซึ่งผู้ผลิตแบบกลุ่มเข้ากัน กองตรวจสอบฯ จะให้สิทธิในการใช้ชื่อกับผู้ผลิตแบบกลุ่มที่มีการจดทะเบียนถูกต้องกับหน่วยงานภาครัฐ และยืนคำขอ กับกองตรวจสอบฯ ก่อน โดยกองตรวจสอบฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการระบุข้อความเพิ่มเติมหลังซึ่งผู้ผลิตแบบกลุ่มเพื่อให้เกิดความแตกต่าง

6.3 ประเภทของการผลิต ต้องอยู่ในขอบข่ายที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรอง โดยผู้นำกลุ่มต้องมั่นใจว่า เกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่มย่อยของผู้ผลิตในกลุ่ม ต้องมีรูปแบบการผลิตและการบริหารจัดการเหมือนกัน

6.4 ผู้ยืนคำขอไม่สามารถยืนขอการรับรองทั้งการรับรองแบบเดียวและแบบกลุ่มพร้อมกัน และแปลงเดียวกัน ในกรณีที่มีใบรับรองฯ แบบเดียวแล้ว และต้องการขอการรับรองแบบกลุ่ม ต้องยกเลิกใบรับรองฯ เดิม เมื่อได้รับการรับรองแบบกลุ่ม และกรณีที่ได้รับการรับรองแบบกลุ่มแล้ว สมาชิกของผู้ผลิตแบบกลุ่มไม่สามารถนำแปลงที่ได้รับการรับรองแบบกลุ่มไปยื่นขอรับการรับรองแบบเดียว

6.5 ประเภทของกลุ่มที่ขอการรับรอง ได้แก่

6.5.1 ผู้ผลิตแบบกลุ่ม

6.5.2 นิติบุคคล

6.6 ผู้นำกลุ่มต้องเป็นผู้รับผิดชอบการผลิตของเกษตรกรสมาชิกหรือกลุ่ม เพื่อให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานโดยกำหนดกลไกในการควบคุมดูแลกิจกรรมการผลิต (ระบบควบคุมภายใน) ของเกษตรกรสมาชิกให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

6.7 ลักษณะของกลุ่มที่สมควรขอรับรอง ต้องเป็นกลุ่มที่มีระบบควบคุมภายใน หมายถึง กลุ่มที่มีการกำหนดและนำระบบควบคุมภายในไปใช้ในกลุ่ม เพื่อเป็นการประกันคุณภาพระบบการผลิตของกลุ่ม และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมดูแลให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง

6.8 กรณีข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยมแสดงให้เห็นว่า ผู้ผลิตแบบกลุ่มไม่ได้มีการจัดทำระบบควบคุมภายใน หรือไม่นำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติ ให้คณาจารย์ประเมินชี้แจงผู้ผลิตแบบกลุ่มให้ดำเนินการแก้ไข ทั้งนี้ ภายหลังการแก้ไขแล้วเสร็จให้ผู้นำกลุ่มแจ้งคณาจารย์ประเมินเพื่อนัดหมายการตรวจเยี่ยมใหม่ ภายในถัด日起ผลิตเดียวกัน โดยหากการแก้ไขไม่แล้วเสร็จในถัด日起ผลิตเดียวกัน ให้ผู้นำกลุ่มยื่นคำขอรับการรับรองใหม่

6.9 การสุ่มตรวจจะพิจารณาจากปัจจัยเสี่ยงของกลุ่มและหลักเกณฑ์ของการสุ่มตรวจที่ระบุในหัวข้อที่ 6.10

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 13/21 4 ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

6.10 ปัจจัยสำคัญในการกำหนดจำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน และประเมินความเสี่ยงของกลุ่มให้พิจารณา ดังนี้

6.10.1 การกำหนดจำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน จากสูตร $Y = \sqrt{N}$

โดยที่

Y = จำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน

N = จำนวนสมาชิกที่ปลูกข้าวแต่ละประเภทที่ขอการรับรองทั้งหมด

โดยมีเกณฑ์ขั้นต่ำของการกำหนดจำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน ดังนี้

กรณีการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง $= \sqrt{N}$

กรณีการตรวจติดตามประจำปี $= 0.5\sqrt{N}$

กรณีการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ $= \sqrt{N}$

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

6.10.2 สำหรับการตรวจทุกราย หากพบประเด็นข้อใดข้อหนึ่ง ตามตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงของระบบการผลิตข้าวเปลือก GAP ในระหว่างการตรวจเยี่ยม (pre-visit) ให้เพิ่มจำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมินเป็น 1.5 เท่าของจำนวนเดิมที่คำนวณได้ หรือมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน ดังนี้

$$Z = 1.5Y$$

หรือ

$$Z = 1.5Y + X$$

โดยที่

Z = จำนวนสมาชิกที่ต้องสุ่มตรวจประเมินทั้งหมด

Y = จำนวนสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน

X = จำนวนเต็มบางขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหัวหน้าคณะผู้ตรวจประเมิน

ถ้าผลการคำนวณมีเศษให้ปัดจำนวนเศษขึ้นเป็นจำนวนเต็ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าวเปลือก GAP	รหัส R-DRIC-03 หน้า 14/21 แก้ไขครั้งที่ 4 ประกาศใช้วันที่ ๒๕ พ.ย. ๒๕๖๕

ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงของระบบการผลิตข้าวเปลือก GAP กรณีรับรองแบบกลุ่ม

การประเมินความเสี่ยง	ข้อพิจารณา
ความเสี่ยงสูง	1. พื้นที่ผลิตที่มีการระบุดของข้าวซึ่งพืช โรค และแมลงศัตรูข้าวในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา การตกค้างของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เสี่ยง และสิ่งแวดล้อม 2. แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตมากจากแหล่งที่มีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารเคมี จุลินทรีย์ และโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์เสี่ยง และสิ่งแวดล้อม 3. ระบบควบคุมภายในไม่มีความนำเข้าถือ เช่น 3.1 ไม่มีแผนการตรวจประเมินภายในกลุ่ม 3.2 ผลการตรวจประเมินภายในกลุ่มไม่ครบถ้วนแปลง 3.3 ไม่มีระบบการทราบสอดส่องผลผลิต และปัจจัยการผลิต (Traceability) 3.4 คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบประเมินภายในไม่ตรงตามที่กลุ่มกำหนดไว้ 3.5 ไม่มีกระบวนการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่อง หรือพบข้อบกพร่องซ้ำๆ กัน ในประเด็นเดิม 3.6 ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม รวมถึงบทลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่กำหนดไว้ 3.7 ผลการตรวจประเมินภายในกลุ่ม กับผลการตรวจประเมินจริงที่ดำเนินการโดยกองตรวจสอบฯ ไม่ตรงกัน 3.8 ไม่มีแบบบันทึกการปฏิบัติตามระบบการผลิตข้าวเปลือก GAP ของกลุ่มให้กับเกษตรกรสมาชิก 3.9 ไม่มีระบบการควบคุมเอกสาร และบันทึก 3.10 ไม่มีการทบทวนระบบโดยผู้นำกลุ่ม

6.10.3 การคัดเลือกสมาชิกที่ต้องถูกสุมตรวจประเมินจะพิจารณา ดังนี้

6.10.3.1 จำนวนร้อยละ 75 ของสมาชิกที่ต้องถูกสุมตรวจประเมิน (Y) จะคัดเลือกจากรายที่มีความเสี่ยงสูง โดยพิจารณาจากข้อมูล ดังนี้

6.10.3.1.1 ผลการตรวจระบบควบคุมภายในกลุ่ม หรือผลการตรวจวิเคราะห์ (ถ้ามี) สำหรับแปลงนั้นพืชข้อบกพร่องจำนวนมาก และข้อบกพร่องตั้งกล่าว ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จ หรือวิธีการแก้ไขไม่มีประสิทธิผล

6.10.3.1.2 สมาชิกรายที่มีข้อร้องเรียนในรอบปี

6.10.3.1.3 ผลการตรวจประเมิน หรือผลการตรวจวิเคราะห์ จากหน่วยงานภายนอกกลุ่ม ในรอบปีพบข้อบกพร่องจากการตรวจประเมิน

6.10.3.1.4 สมาชิกรายใหม่ หรือแปลงใหม่ที่ยังไม่เคยสุมตรวจนประเมิน

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 15/21 4 25 พฤษภาคม 2565

- 6.10.3.2 จำนวนร้อยละ 25 ของสมาชิกที่ต้องถูกสุ่มตรวจประเมิน โดยการสุ่มแบบอิสระ กองตรวจสอบฯ สงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงอัตราการสุ่มตรวจประเมินและจำนวนที่สุ่ม ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าจำนวนการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
- 6.11 กรณีมีการเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่ม เช่น จำนวนสมาชิกที่ร่วมกลุ่ม จำนวนแปลง พื้นที่ปลูกข้าวเปลือก หรือชนิดข้าวเปลือกที่ปลูก ผู้แทนกลุ่มจะต้องจัดส่งเอกสารที่มีการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้ตรวจประเมิน ของกองตรวจสอบฯ ทราบ เพื่อพิจารณาการตรวจประเมินเพิ่มเติม เป็นกรณีไป ทั้งนี้ ในกรณีที่จำนวน สมาชิกที่เพิ่มใหม่ไม่เกิน 10% ของจำนวนสมาชิกที่ได้รับการรับรองเดิม ห่วงโซ่อุปทานอาจพิจารณาให้กลุ่ม ส่งหลักฐานการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP เพิ่มเติม ก่อนรับรองการขยายขอบเขต เช่น ผลการตรวจประเมิน ภายใต้ ผลวิเคราะห์สารพิช สารเคมีต่อกำลังทางการเกษตรหรือจุลินทรีย์ เป็นต้น โดยไม่ต้องทำการตรวจประเมินใหม่
- 6.12 กรณีกลุ่มพบทดสอบ/ผู้ผลิตที่ไม่ดำเนินการตามมาตรฐานที่กองตรวจสอบฯ ให้การรับรอง หรือหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการรับรองระบบการผลิตข้าว GAP ที่กองตรวจสอบฯ กำหนด ผู้แทนกลุ่มจะต้องแจ้งรายละเอียด ดังกล่าว พร้อมแนวทางในการแก้ไข ให้ผู้ตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร
- 6.13 ระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรอง ผู้ขอรับการรับรองไม่สามารถขอเวลา หรือยกเลิก การตรวจประเมินสมาชิกรายที่พบทดสอบได้ ยกเว้นกรณีสมาชิกรายที่พบทดสอบ หรือรายอื่นๆ ไม่ประสงค์ที่จะร่วมกลุ่มต่อไป กองตรวจสอบฯ จะดำเนินการสุ่มตัวอย่างและตรวจประเมินเพิ่มเติมแทน สมาชิกรายที่ลาออกจากกลุ่ม โดยกลุ่มต้องยื่นข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่มให้ผู้ตรวจประเมินทราบ
- 6.14 ระบบควบคุมภัยในของกลุ่ม ต้องประกอบด้วยมาตรการควบคุมดังต่อไปนี้
- 6.14.1 การบริหารและการจัดการองค์กร
- 6.14.1.1 โครงสร้างของกลุ่ม ต้องมีการจัดทำโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นภาพรวม ส่วนต่างๆ ของตำแหน่งภายในตัวโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งจะต้องประกอบด้วยตำแหน่ง ดังนี้
- 6.14.1.1.1 ผู้ประสานงานระบบควบคุมภัยใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภัยใน
 - 6.14.1.1.2 ผู้ตรวจติดตามคุณภาพภัยใน
 - 6.14.1.1.3 คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม
 - 6.14.1.1.4 ผู้นำกลุ่ม/ประธานกลุ่ม
- 6.14.1.2 มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งต่างๆ ภายใต้ผู้จัดการองค์กร
- 6.14.1.2.1 ผู้ประสานงานระบบควบคุมภัยใน/ผู้จัดการระบบควบคุมภัยใน มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการประสานงานระบบควบคุมภัยใน จัดให้มี การตรวจติดตามคุณภาพภัยใน และเป็นตัวแทนติดต่อประสานงาน กับหน่วยรับรอง
 - 6.14.1.2.2 ผู้ตรวจติดตามคุณภาพภัยใน มีหน้าที่ตรวจสอบระบบควบคุมภัยใน ของกลุ่ม และตรวจสอบแปลงของสมาชิก แจ้งผลการตรวจสอบ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 16/21 4 25 พฤษภาคม 2565

แปลงต่อสมาชิก ติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบ และต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับการตรวจ

6.14.1.2.3 คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม มีหน้าที่รับรองแปลงของเกษตรกรจากผลการตรวจประเมิน ลงโทษสมาชิก ที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกลุ่ม และต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน กับสมาชิกรายที่ตัดสินผล

6.14.1.3 มีการบทวนระบบควบคุมภายในโดยผู้นำกลุ่ม/ประธานกลุ่ม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยพิจารณาในเรื่องผลการตรวจติดตามคุณภาพภายใน กระบวนการรับรองภายใน ปัญหาอุปสรรคข้อบกพร่องที่พบในการจัดทำระบบควบคุมภายใน การปฏิบัติให้สอดคล้องกับขั้นตอนการทำงานของกลุ่ม และมาตรฐาน GAP

6.14.2 สัญญา/ใบสมัคร/คำรับรอง และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม

6.14.2.1 การทำสัญญา/ใบสมัคร/คำรับรองการเข้าร่วมกลุ่มระหว่างเกษตรกรกับกลุ่ม โดยเอกสารดังกล่าวต้องระบุถึงการที่เกษตรกร/ผู้ผลิต ยินดีที่จะปฏิบัติตามระบบ การผลิตข้าว GAP และหลักเกณฑ์ เงื่อนไขต่างๆ ที่กลุ่ม และกองตรวจสอบฯ กำหนดขึ้น

6.14.2.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม ต้องประกอบด้วย

6.14.2.2.1 คุณสมบัติของสมาชิก และระเบียบการสมัครเป็นสมาชิก รวมทั้งการประเมิน ความเสี่ยงพื้นที่ปลูกของสมาชิกก่อนเข้าร่วมกลุ่ม

6.14.2.2.2 หน้าที่ของสมาชิก ซึ่งรวมถึงสมาชิกในกลุ่มต้องยินยอมให้ผู้ตรวจประเมิน ภายในของกลุ่ม และผู้ตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ เข้าตรวจพื้นที่ การผลิตในครอบครอง

6.14.2.2.3 การควบคุมการผลิตของสมาชิก

6.14.2.2.4 บทกำหนดโทษของสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม

6.14.2.3 กรณีกลุ่มมีการจ้างองค์กรอิสระหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มให้ทำระบบควบคุมภายในให้ จะต้องมีสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างองค์กรอิสระหรือบุคคลอื่นนอกกลุ่มดังกล่าว กับกลุ่มด้วย

6.14.3 การฝึกอบรม

สมาชิกต้องได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน GAP ระบบควบคุมภายใน โดยเจ้าหน้าที่ตำแหน่งต่างๆ ของกลุ่มต้องมีการเก็บหลักฐานการฝึกอบรมของเกษตรกร และต้องแจกว่าคู่มือเกี่ยวกับระบบการผลิตข้าว GAP หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรอง และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการตรวจประเมินของกองตรวจสอบฯ รวมถึงหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของกลุ่ม โดยกลุ่มอาจจะจัดทำมาตรฐานฉบับย่อให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับการผลิต ให้สมาชิกรับทราบ

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส R-DRIC-03 หน้า 17/21 แก้ไขครั้งที่ 4 ประกาศใช้วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

6.14.4 การควบคุมเอกสารและบันทึก

6.14.4.1 แนวทางการควบคุมเอกสารของกลุ่ม ได้แก่

6.14.4.1.1 เอกสารที่ใช้ภายในกลุ่มจะต้องได้รับการตรวจสอบและอนุมัติเอกสาร โดยผู้มีอำนาจของกลุ่มลงนาม ก่อนเผยแพร่ เอกสารทั้งหมดที่ควบคุม จะต้องระบุฉบับที่ และวันที่ปัจจับใช้ของเอกสาร เช่น สัญญา/ใบสมัคร เข้าร่วมกลุ่ม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่ม

6.14.4.1.2 เอกสารที่ล้าสมัยหรือถูกยกเลิกการใช้จะต้องนำออกจาพื้นที่ใช้งาน หรือหากต้องการกีบไว้อ้างอิงต้องระบุบนเอกสารว่าเป็นเอกสารยกเลิก

6.14.4.2 แนวทางการควบคุมบันทึกของกลุ่ม ได้แก่

6.14.4.2.1 ต้องจัดเก็บบันทึกให้เป็นหมวดหมู่แยกเป็นคุณภาพผลิตแต่ละดูภาค เพื่อสะดวกต่อการตรวจสอบและการนำมาใช้ ต้องเก็บรักษาบันทึก ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการควบคุมคุณภาพของกลุ่มไว้เป็นอย่างดี อย่างน้อย 3 ปีของการผลิตติดต่อกัน หรือตามที่ผู้ประกอบการหรือคู่ค้า ต้องการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้

6.14.4.2.2 มีบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกที่เข้ามาร่วมกลุ่ม โดยจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อ เกษตรกรสมาชิก ประกอบด้วย รายชื่อสมาชิก เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขบัตรประจำตัวที่ภาครัฐออกให้ ที่อยู่สมาชิก ที่ตั้งแปลง ที่ทำการรับรอง ประเภทและพันธุ์ข้าวเปลือกที่ทำการรับรอง ขนาดพื้นที่ พลิตของสมาชิก ซึ่งผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายใน วันที่ตรวจประเมิน ผลการตรวจประเมิน สถานะการรับรอง สถานะการถูกลงโทษ รวมถึง แผนการผลิตของกลุ่ม ประมาณการผลผลิตของสมาชิก รายการปัจจัยการผลิต (เช่น พันธุ์ข้าวเปลือก ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวเปลือก เป็นต้น) ของกลุ่ม ท่อน้ำยาติดไฟฟ้า หรือห้ามใช้ตามข้อกำหนดของกองตรวจสอบฯ

6.14.5 มีขั้นตอนการจัดการกับข้อร้องเรียน และบันทึกที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

6.14.5.1 แนวทางการรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับระบบการผลิตข้าวเปลือกของสมาชิกในกลุ่ม

6.14.5.2 การสืบสวนหาสาเหตุ

6.14.5.3 การกำหนดแนวทางการแก้ไข

6.14.5.4 การติดตามผลการแก้ไข

6.14.5.5 การตอบกลับไปยังผู้ร้องเรียน

6.14.6 มีคู่มือการตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit) หรือเอกสารที่ระบุ ถึงกระบวนการตรวจติดตามภายใน

6.14.6.1 ความถี่ของการตรวจติดตามคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยการตรวจติดตาม คุณภาพภายในต้องดำเนินการครอบคลุมลึกลงการตรวจสอบระบบควบคุมภายใน ณ ที่ทำการกลุ่ม และครอบคลุมทุกแปลงที่ขอรับรอง

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 18/21 4 25 พฤษภาคม 2565

6.14.6.2 มีการจัดทำรายการตรวจสอบระบบควบคุมภายในของกลุ่ม (Internal Quality Audit Checklist for Internal Control System) และรายการตรวจสอบระบบการผลิตข้าว GAP ของสมาชิก (Internal Quality Audit Checklist for Member) และทำการบันทึกผลการตรวจประเมินเป็นหลักฐาน

6.14.6.3 มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายในของกลุ่ม โดยอาจเป็นบุคลากรจากองค์กรอิสระที่กลุ่มจ้างมาทำระบบควบคุมภายใน หรืออาจเป็นเจ้าหน้าที่ในกลุ่ม หรือเกษตรกรสมาชิกในกลุ่ม หรือที่ปรึกษา ทั้งนี้ ผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายในจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบการผลิตข้าว GAP เทคนิคเกี่ยวกับการตรวจประเมิน รวมทั้งไม่ตรวจประเมินแปลงของตนเองและสมาชิกในครอบครัว และดำเนินการตรวจประเมินตามวิธีที่กลุ่มกำหนด

6.14.6.4 ต้องตรวจสอบว่าสมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตามระบบการผลิตข้าว GAP ที่ขอรับการรับรอง และหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดขึ้น

6.14.6.5 การติดตามการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบอย่างเป็นระบบ หากผลการตรวจพบข้อบกพร่อง ณ ที่ทำการกลุ่ม หรือเกษตรกรรายได้รายหนึ่ง ผู้แทนกลุ่มต้องสอบถามปัญหาและแก้ไขให้ครอบคลุมเกษตรกรรายอื่นที่มีผลกระทบด้วย

6.14.6.6 กระบวนการรับรองภายใน

6.14.6.6.1 คณะกรรมการรับรอง/เจ้าหน้าที่รับรองผลการตรวจของกลุ่ม จะเป็นผู้พิจารณารายงานผลการตรวจนพลของผู้ตรวจติดตามคุณภาพภายใน และทำการตัดสินว่าจะให้การรับรองสมาชิกหรือไม่

6.14.6.6.2 ต้องมีการบันทึกผลการตัดสินไว้เป็นหลักฐาน

7. ขั้นตอนการตรวจรับรองแบบกลุ่ม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

7.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมิน ตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.2

7.2 การทบทวนเอกสาร และจัดทำกำหนดการตรวจเยี่ยม ตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.3

7.3 การตรวจเยี่ยม (Pre-Visit)

7.3.1 ขั้นตอนการตรวจเยี่ยมให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุในข้อ 3.4 คณะผู้ตรวจประเมินจะดำเนินการตรวจเยี่ยม ณ ที่ทำการกลุ่ม และ/หรือ ให้ผู้ยื่นคำขอจัดส่งข้อมูลให้คณะผู้ตรวจประเมินโดยดำเนินการก่อนการตรวจประเมินแบบกลุ่มทุกครั้ง เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่ม ประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน การประเมินความเสี่ยงของแปลงเพื่อกำหนดจำนวนตัวอย่างของแปลงที่จะสุ่มตรวจประเมิน จากนั้นบันทึกผลการตรวจประเมินระบบควบคุมภายใน และจัดทำสรุปผลการตรวจประเมินระบบควบคุมภายใน

7.3.2 กรณีระบบควบคุมภายในไม่พบข้อบกพร่อง ให้ดำเนินการสุ่มคัดเลือกเกษตรกร

7.3.3 กรณีระบบควบคุมภายในพบข้อบกพร่อง ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนผู้ผลิตแบบกลุ่มให้แก้ไขระบบควบคุมภายในและดำเนินการสุ่มคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างเพิ่มเติม โดยดำเนินการตรวจติดตามการแก้ไขระบบควบคุมภายใน ในช่วงของการตรวจประเมินแปลงของสมาชิก

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้อ GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 19/21 4 25 พฤษภาคม 2565

7.3.4 กรณีกลุ่มไม่มีระบบควบคุมภายในหรือไม่มีการนำไปปฏิบัติ ให้แจ้งประธาน/ผู้แทนผู้ผลิตแบบกลุ่ม พิจารณาดำเนินการจัดทำและนำระบบควบคุมภายในไปปฏิบัติและให้แจ้งคณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน เมื่อมีความพร้อมที่จะรับการตรวจประเมิน หรือหากไม่ประสงค์ที่จะขอรับรองแบบกลุ่มให้ยกเลิก คำขอรับการรับรองแบบกลุ่มและยื่นคำขอใหม่เป็นแบบรายบุคคล

7.3.5 กรณีมีการนัดหมายการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง การตรวจติดตามประจำปี การตรวจประเมิน เพื่อต่ออายุเกิน 1 ฤดูกาลผลิตหรือ 1 ปีนับจากวันตรวจเยี่ยม กองตรวจสอบฯ อาจพิจารณา ตรวจเยี่ยมใหม่อีกครั้ง ณ ที่ทำการของกลุ่ม หรือทำการประเมินเอกสารระบบควบคุมภายใน ก่อนดำเนินการเข้าตรวจประเมินเพื่อการรับรอง หรือพิจารณาเสนอคณะกรรมการทบทวนฯ เพื่อพิจารณา ยกเลิกคำขอ พักใช้ เพิกถอน แล้วแต่กรณี

7.4 การตรวจประเมิน

7.4.1 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในข้อ 3.4

7.4.1.1 การตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง ที่สามารถตรวจประเมินได้ทุกชั้นกำหนด และมีปั้นที่ถอย่างเพียงพอ คือ ช่วงเวลา ก่อนเก็บเกี่ยว หรือระหว่างการเก็บเกี่ยวผลผลิต ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตรวจประเมินในระหว่าง เวลาเก็บเกี่ยวได้ การตรวจประเมินเพื่อการรับรองสามารถทำได้ก่อนหรือหลังการเก็บเกี่ยว (ตลอดเวลาหลังจากการรับคำขอ) ในกรณีนี้ กองตรวจสอบฯ จะเป็นผู้ตัดสินใจ ในการกำหนดเวลา และต้องบันทึกเหตุผลในรายงานการตรวจประเมิน เช่น การขนส่ง เวลาที่จำกัดของผู้ยื่นคำขอ และ/หรือ ผู้ตรวจประเมิน ความผันแปรของวันที่เก็บเกี่ยว เป็นต้น

7.4.1.2 การพิจารณาการแก้ไขข้อบกพร่องของกลุ่ม ต้องพิจารณาว่าได้แก้ไขข้อบกพร่องครอบคลุม ถึงระบบควบคุมภายในของที่ทำการกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับผลกระทบด้วย

7.4.1.3 การตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง คณะกรรมการผู้ตรวจประเมินจะตรวจติดตามในรายการที่เป็น ข้อบกพร่องเท่านั้น แต่อาจสุ่มตรวจสมาชิกรายอื่นในกลุ่มเพิ่มเติมได้ ซึ่งการตรวจติดตาม การแก้ไขข้อบกพร่องให้ตรวจทุกรายการที่เป็นข้อบกพร่อง โดยคณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน ต้องแจ้งว่าแนวทางการแก้ไขและป้องกันข้อบกพร่องเป็นการแก้ไขและป้องกันครอบคลุม สมาชิกภายในกลุ่มที่มีผลกระทบด้วย

7.4.1.4 ระหว่างขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง กลุ่มไม่สามารถขอลงทะเบียนหรือยกเลิก สมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องได้ ยกเว้นสมาชิกรายดังกล่าวสมัครใจลาออกจาก การเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับการลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม

7.4.1.5 กรณีสมาชิกรายที่พบข้อบกพร่องสมัครใจลาออกจาก การเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือได้รับ บทลงโทษให้ออกจากกลุ่มตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขของกลุ่ม กองตรวจสอบฯ จะพิจารณา ตรวจติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องในสมาชิกรายอื่นในกลุ่มทดแทนรายเดิมที่ลาออก

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้าว GAP	รหัส หน้า แก้ไขครั้งที่ ประกาศใช้วันที่	R-DRIC-03 20/21 4 25 พฤษภาคม 2565

7.4.1.6 ภายหลังได้รับการรับรองแต่ยังไม่ถึงกำหนดการตรวจติดตามประจำปี หากกลุ่มมีความประสงค์ขอเพิ่มเติมสมาชิกหรือแปลงอื่นนอกเหนือจากรายที่ได้รับการรับรองแล้ว ให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลงมาอย่างกองตรวจสอบฯ ใหม่ เพื่อพิจารณาตรวจเยี่ยมและสุ่มตรวจเฉพาะแปลงที่เพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ในข้อ 5 ทั้งนี้ ในกรณีที่จำนวนสมาชิกที่เพิ่มใหม่ไม่เกิน 10% ของจำนวนสมาชิกที่ได้รับการรับรองเดิม หน่วยรับรองอาจพิจารณาให้กู้ลุ่มส่งหลักฐานการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP เพิ่มเติมก่อนรับรอง การขยายขอบเขต เชน ผลการตรวจประเมินภายใต้ ผลวิเคราะห์สารพิษ สารเคมี ตกค้างทางการเกษตรหรือจุลินทรีย์ เป็นต้น โดยไม่ต้องทำการตรวจประเมินใหม่ จากนั้นกองตรวจสอบฯ จะดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรองฯ ทั้งนี้ ใบรับรองฯ จะมีอายุเท่าเดิม

7.4.1.7 ภายหลังได้รับการรับรอง หากกลุ่มมีความประสงค์ของเลิกสมาชิกหรือแปลงให้แจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรายชื่อสมาชิกหรือแปลงมาอย่างกองตรวจสอบฯ เพื่อดำเนินการแก้ไขรายชื่อสมาชิกหรือแปลงในใบรับรองฯ โดยไม่จำเป็นต้องตรวจประเมินใหม่ ทั้งนี้ ใบรับรองฯ จะมีอายุเท่าเดิม

7.4.2 การตรวจติดตามประจำปี ให้ดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 4

การตรวจติดตามประจำปีให้ดำเนินการพิจารณาสุ่มตรวจสอบสมาชิกในกลุ่มที่ไม่ได้รับการสุ่มตรวจในการตรวจประเมินเพื่อการรับรองในเบื้องต้น รวมทั้งพิจารณาข้อมูลที่พบจากการตรวจติดตามผลการแก้ไขป้องกันครั้งก่อน และรายงานผลการตรวจประเมินครั้งก่อน

7.4.3 การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 5

การตรวจประเมินเพื่อต่ออายุให้เป็นไปตามขั้นตอนการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุที่กำหนดไว้โดยดำเนินการตามขั้นตอนข้อ 5 ซึ่งรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ของการตรวจประเมินเพื่อต่ออายุ หมายเหตุ กับการตรวจประเมินเพื่อการรับรอง

8. การตรวจประเมินกรณีพิเศษ (special audit)

กองตรวจสอบฯ มีสิทธิ์ที่จะดำเนินการตรวจประเมินกรณีพิเศษ (special audit) โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าในกรณีต่อไปนี้

- 8.1 มีข้อสงสัยว่าการปฏิบัติไม่สอดคล้องตามข้อกำหนดของมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และมีผลกระทบที่สำคัญต่อระบบที่ให้การรับรอง
- 8.2 มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญที่มีผลต่อกิจกรรม และการดำเนินการของผู้ได้รับการรับรอง โดยไม่มีการแจ้งแก่กองตรวจสอบฯ ทราบ แต่กองตรวจสอบฯ รับทราบข้อมูลจากแหล่งอื่น เช่น การเปลี่ยนแปลงขนาดหรือจำนวนพื้นที่ปลูก การเปลี่ยนแปลงสมาชิกในกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงระบบควบคุมภายใน หรือการเปลี่ยนแปลงผู้แทนกลุ่ม

	หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ในการตรวจประเมินข้อหา GAP	รหัส R-DRIC-03 หน้า 21/21 แก้ไขครั้งที่ 4 ประกาศใช้วันที่ 25 พ.ย. 2565

- 8.3 เมื่อมีการวิเคราะห์ข้อร้องเรียนหรือข้อมูลแล้วเห็นว่า ผู้ได้รับการรับรองไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการรับรองของกองตรวจสอบฯ
- 8.4 ผลการตรวจประเมินครั้งก่อนในบางส่วนไม่เพียงพอ
- 8.5 เมื่อได้รับการแจ้งเตือนจากประเทศคุค้า หรือหน่วยงานภาครัฐเกี่ยวกับปัญหาที่อาจมีผลกระทบต่อผู้บริโภค
- 8.6 กรณีมีมติจากคณะกรรมการฯ ให้มีการตรวจประเมินเพิ่มเติม
- 8.7 ติดตามผลการพักใช้การรับรอง